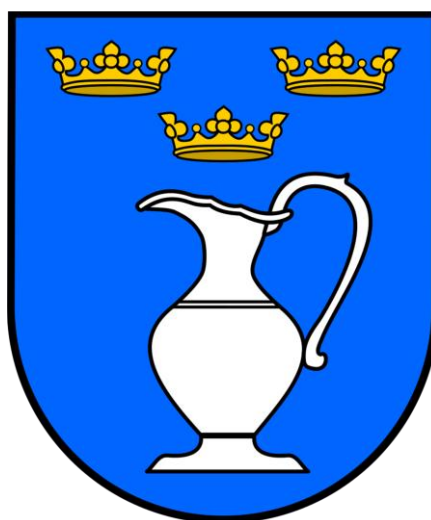

2023

**Gminny Program
Przeciwdziałania
Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy
Domowej w Gminie
Krynica-Zdrój na lata
2024-2028**

SPIS TREŚCI

I UWARUNKOWANIA PRAWNE	4
I 1. Podstawa prawna.....	4
I 2. Relewantne akty prawne.....	4
I 3. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy - 2023.....	5
II PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA GMINY	11
II 1. Lokalizacja	11
II 2. Ludność	12
III PODSTAWOWE INFORMACJE O ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ	16
IV CHARAKTERYSTYKA SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY	19
IV 1. Dane Ośrodka Pomocy Społecznej.....	19
IV 2. Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece	20
IV 3. Interwencje Policji	20
IV 4. Niebieskie Karty	21
IV 5. Działalność Punktu Informacji i Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową w Krynicy-Zdroju	22
IV 6. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	23
IV 7. Instytucje pomocowe.....	24
V BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	25
V 1. Cel badania i grupa badana	25
V 2. Badanie uczniów	25
V 3. Badanie dorosłych mieszkańców	28
VI ANALIZA SWOT	34
VII CELE, DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI ORAZ HARMONOGRAM PROGRAMU	36

VII. 1 Główny cel programu	36
VII. 2. Cele szczegółowe, zadania i wskaźniki realizacji programu	36
VIII REALIZATORZY, UCZESTNICY, PRZEWIDYWANE EFEKTY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	40
VIII. 1. Realizatorzy	40
VIII 2. Adresaci programu.....	40
VIII. 3 Źródła finansowania programu	41
VIII 4. Monitoring i ewaluacja Programu.....	41
VIII 5. Przewidywane rezultaty	42

I UWARUNKOWANIA PRAWNE

I 1. PODSTAWA PRAWNA

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Krynica-Zdrój na lata 2024-2028 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹ – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 podanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych Gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

I 2. RELEVANTNE AKTY PRAWNE

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 171),

---

¹ T.j. Dz. U. z 2023, poz. 289, 535.

- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2021 poz. 2268 ze zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2023 poz. 165 ze zm.),
- Ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. 2023 poz. 172 ze zm.),
- Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. 2022 poz. 2230),
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. 2022 poz. 1138 ze zm.)
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375),
- Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (tj. Dz. U. 2022 poz. 1360 ze zm.)
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245).
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023

Niniejszy Program stanowi kontynuację i rozwinięcie poprzednio obowiązującego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019–2023, który został przyjęty do realizacji na mocy Uchwały Nr III.25.2018 Rady Miejskiej w Krynicy-Zdroju z dnia 28 grudnia 2018 r.

I 3. ZMIANY PRAWNE W SYSTEMIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY - 2023

Rok 2023 to rok, w którym zaczęło obowiązywać wiele zmian istotnych czy wręcz podstawowych dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy. W tym kontekście na uwagę zasługują w szczególności:

- **Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. 2023 poz. 535),
- **Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. 2023 poz. 289).

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Natomiast w myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) mąż, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej mąż oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h) małoletni

– wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2 (wyżej).

Zmiany dotkną m.in. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych i kuratorów sądowych.

Ponadto nowelizacja wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych będą powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga już zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Między innymi wprowadzono zasadę realizację procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury NK napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej Gminy właściwej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań).

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze NK przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerza od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który odtąd będzie obejmował również:

- **zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc domowa swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą;
- **zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc domowa swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, a także gdy osoba stosująca przemoc domowa nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- **zakaz wstępu na teren** szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą domową, i przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta przemocą domową uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi zatem uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc domowa nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc domowa będą mogły być wydane przez:

- Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- sąd – postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia,
- sąd – postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały

one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane.

Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domowa zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
  - ✓ osobę dotkniętą przemocą domową lub
  - ✓ kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domowa, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba dotknięta przemocą domową może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- zobowiązanie osoby stosującej przemoc domowa do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub
- wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub
- zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, lub
- zakazu kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową, lub
- zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą domową, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy.

Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą domową, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- grzywny do 5000 złotych.

II PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA GMINY

II 1. LOKALIZACJA

Gmina Krynica-Zdrój to Gmina miejsko-wiejska, położona na południu województwa małopolskiego, w powiecie nowosądeckim. Gmina stanowi 9,4% powierzchni powiatu. Siedzibą Gminy jest miasto Krynica-Zdrój.

Krynica-Zdrój jest jednym z najbardziej znanych kurortów, określanych mianem „Perła Polskich Uzdrowisk”. Położona jest w Beskidzie Sądeckim na wysokości 560-620 m n.p.m. w malowniczych dolinach Kryniczanki i jej dopływów, Krynica-Zdrój otaczają wzgórza Góry Parkowej i pasmo Jaworzyny Krynickiej. Krynica-Zdrój jest położona 150 km na południe od Krakowa. W Krynicy-Zdroju zbiegają się drogi wojewódzkie numer 971 i 981. Przez Gminę Krynica-Zdrój przebiega droga krajowa numer 75. W odległości 90 km od Krynicy-Zdroju znajduje się wjazd na autostradę A4 w Brzesku. W Krynicy-Zdroju znajduje się stacja końcowa linii kolejowej 105. Z Krynicy-Zdroju można dojechać pociągiem do Nowego Sącza, Tarnowa, Krakowa, Warszawy, Gdyni, Bydgoszczy i innych miast.

Rys. 1 Położenia Gminy Krynica-Zdrój na mapie Polski.

Źródło: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/97/POL_Krynica-Zdr%C3%B3j_map.svg/256px-POL_Krynica-Zdr%C3%B3j_map.svg.png

II 2. LUDNOŚĆ

Na koniec 2022 r. Gmina Krynica-Zdrój liczyła **16.172 mieszkańców** zameldowanych na pobyt stały. Jest to spadek w ciągu jednego roku o 0,87%.

Większość populacji Gminy zamieszkuje w samym mieście Krynica-Zdrój - na koniec 2022 r. było to **9.955** mieszkańców (spadek w ciągu roku o 1,67%).

Tab. 1. Mieszkańcy miasta i Gminy Krynica-Zdrój w roku 2022

Miejscowość	na dzień 01.01.2022	na dzień 31.12.2022
Krynica-Zdrój	10125	9955
Berest	893	900
Czyrna	333	331
Mochnaczka Niżna	781	786
Mochnaczka Wyżna	769	789
Muszynka	418	415
Piorunka	431	430
Polany	582	590
Tylicz	1983	1976
Razem:	16315	16172

Źródło: UG

Wśród mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety (52,0%), a 48,0% stanowią mężczyźni. **W latach 2002-2022 liczba mieszkańców zmalała o 7,9%.**

Średni wiek mieszkańców wynosi **41,9 lat** i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa małopolskiego (41,2) oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski (42,1)².

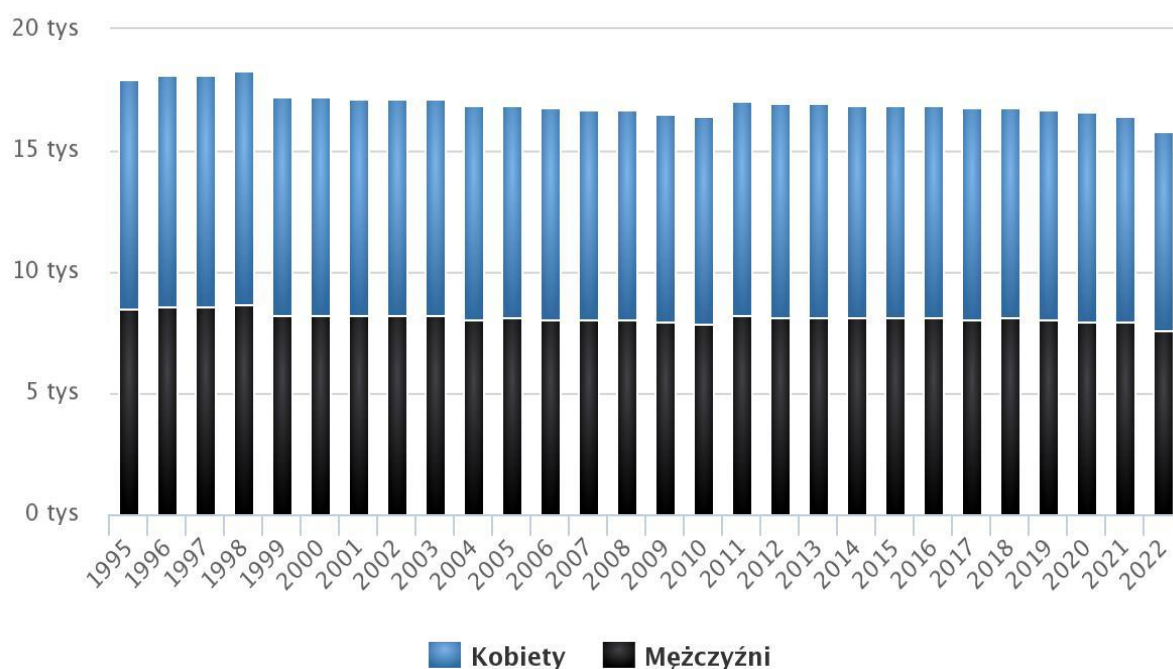
Na poniższej grafice przedstawiono zmiany, jakie zaszły wśród populacji Gminy na przestrzeni lat 1995-2022.

---

² Więcej: https://www.polskawliczbach.pl/Gmina_Krynica_Zdroj

Populacja – Gmina Krynica-Zdrój w latach 1995 – 2022

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Jak podaje GUS mieszkańcy Gminy Krynica-Zdrój zawarli w 2021 roku 69 małżeństw, co odpowiada 4,3 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości przeciętnej dla województwa małopolskiego (4,9) oraz wartość bardzo porównywalna do wartości szacowanej dla całej Polski (4,4).

W tym samym okresie odnotowano 0,9 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

Największa część mieszkańców (59,4%) żyje w związku małżeńskim, jedna trzecia (30,4%) mieszkańców Gminy Krynica-Zdrój pozostaje stanu wolnego, 2,9% mieszkańców jest po rozwodzie, natomiast 7,1% to wdowy/wdowcy.

Liczba małżeństw zawartych w gminie Krynica-Zdrój w latach 1995 – 2021

(Źródło: GUS)

Gmina Krynica-Zdrój ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -60. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,75 na 1000 mieszkańców Gminy Krynica-Zdrój.

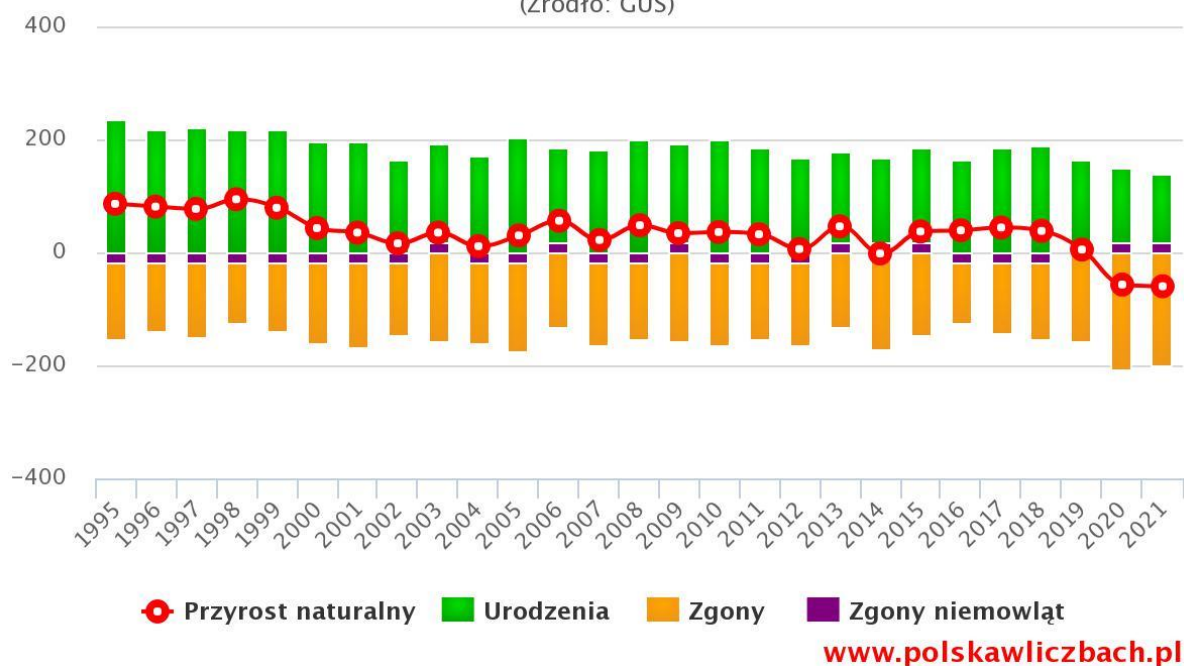
Jak podaje GUS - w 2021 roku urodziło się 141 dzieci, w tym 46,8% dziewczynek i 53,2% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 310 gramów.

Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,21 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2021 roku 36,7% zgonów w gminie Krynica-Zdrój spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 19,2% zgonów w gminie Krynica-Zdrój były nowotwory, a 4,1% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Gminy Krynica-Zdrój przypada 12,57 zgonów. Jest to nieznacznie więcej od wartości średniej dla województwa małopolskiego oraz mniej od wartości średniej dla kraju.

Przyrost naturalny w latach 1995–2021 w gminie Krynica-Zdrój

(Źródło: GUS)

III PODSTAWOWE INFORMACJE O ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ

Zjawisko przemocy domowej stanowi jeden z najbardziej niepokojących i wieloaspektowych problemów we współczesnym społeczeństwie, ponieważ istotnie zaburza prawidłowe wypełnianie funkcji rodziny. Skuteczna profilaktyka i ochrona członków rodziny przed szeroko pojętym zjawiskiem przemocy może mieć miejsce wyłącznie w razie właściwego rozumienia jej mechanizmów i trafnej diagnozy problemu.

W literaturze fachowej wyrażono wiele różnorodnych definicji przemocy domowej, w zależności od aspektu, na który położono nacisk – tj. aspekt psychologiczny, społeczny, etyczny, medyczny i prawny. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), przemoc jest to „celowe użycie siły fizycznej lub władzy, sformułowane jako groźba lub rzeczywiście użyta, skierowana przeciwko samemu sobie, innej osobie, grupie lub społeczności, które albo prowadzi do albo z którym wiąże się wysokie prawdopodobieństwo spowodowania obrażeń cielesnych, śmierci, szkód psychologicznych, wad rozwoju lub braku elementów niezbędnych do normalnego życia i zdrowia”³. Jedną z najbardziej znanych jest definicja Ireny Pospiszyl, zgodnie z którą przemoc to „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”⁴.

Jedną z najczęściej spotykanych w literatury przedmiotu klasyfikacji, jest podział na przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i zaniedbanie.

- **przemoc fizyczna** – stanowi naruszenie nietykalności fizycznej i jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko np. popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

---

³ WHO — Global status report on violence prevention 2014, Part 1 — Background, 1996 Violence Definition, p. 2; pol. WHO — Sprawozdanie na temat globalnej sytuacji w dziedzinie zapobiegania przemocy, Część 1 Podstawy, Definicja przemocy z roku 1996, s. 2.

⁴ I. Pospiszyl, *Przemoc w rodzinie*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne Spółka Akcyjna WSiP, Warszawa 1994, s. 14.

- **przemoc psychiczna** – jest naruszeniem godności osobistej i przejawia się przez takie zachowania jak np.: obrażanie, wyzywanie, izolowanie, ośmieszanie, kontrolowanie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, wyśmiewanie, lekceważenie, ograniczanie kontaktów, ciągle niepokojenie itp.;
- **przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych czynności seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności np.: zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie oglądania pornografii itp.;
- **przemoc ekonomiczna** – to zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiar od sprawcy lub naruszenie jego własności np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, dysponowanie czyjąś własnością bez pozwolenia, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej itp.;
- **zaniedbanie** – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Następstwa przemocy domowej mają charakter zarówno uszczerbku na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważnych problemów w społecznych funkcjonowaniu dzieci i osób dorosłych, doświadczających przemocy.

Najczęstszymi konsekwencjami w wymiarze fizycznym, jakie niosą za sobą zachowania przemocowe są rozmaite urazy, załamania, siniaki, zadrapania, a z drugiej strony wiele osób poszkodowanych odczuwa również różnorodne dolegliwości zdrowotne. Pośród najczęściej spotykanych można wyróżnić m.in. chroniczne bóle głowy, mięśni lub żołądka, a także dolegliwości kardiologiczne, gastrologiczne, psychiatryczne oraz neurologiczne⁵.

---

⁵ Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów alkoholowych, *Przemoc w rodzinie – sytuacja osób doświadczających przemocy w rodzinie*, s. 12 – 13.

Przemoc domowa skutkuje także w sferze emocjonalnej, m.in. obniżeniem poczucia własnej wartości, nastroju i samoakceptacji, występowaniem poczucia zagrożenia, silnym poczuciem winy, kłopotami z koncentracją, drażliwością, stanami lękowymi, nieufnością, niekontrolowanymi wybuchami płaczu, śmiechu czy agresji. Natomiast wśród konsekwencji społecznych najczęściej spotykane jest wycofanie się osoby doznającej przemocy z życia społecznego wyrażone m.in. unikaniem kontaktów czy izolacją. Niezrozumiałe zachowanie poszkodowanych ofiar przemocy w literaturze przedmiotu tłumaczone jest najczęściej występowaniem wyuczonej bezradności, zjawiska „prania mózgu” czy stresu pourazowego⁶.

---

⁶ Tamże.

IV CHARAKTERYSTYKA SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY

IV 1. DANE OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Główne powody przyznawania rodzinom pomocy społecznej pozostają od trzech lat te same – na trzech pierwszych miejscach zdecydowanie dominują w takiej samej kolejności ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Od 2021 r. nie odnotowano żadnego przypadku pomocy społecznej przyznanej rodzinie z powodu przemocy domowej.

Tab. 2. Powody udzielania pomocy społecznej rodzinom w l. 2020-2022

	2020	2021	2022
Ubóstwo	158	196	181
Długotrwała lub ciężka choroba	149	138	131
Niepełnosprawność	122	131	124
Bezrobocie	82	89	70
Potrzeba ochrony macierzyństwa	37	40	34
Potrzeba ochrony macierzyństwa – w tym potrzeba ochrony wielodzietności	37	40	33
Bezradność w sprawach op.-wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego (ogółem)	12	16	15
Zdarzenie losowe	5	1	2
Alkoholizm	3	9	7
Bedomność	3	2	6
Bezradność w sprawach op.-wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego (ogółem – w tym rodziny niepełne)	3	4	4
Bezradność w sprawach op.-wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego (ogółem - w tym rodziny wielodzietne)	3	2	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	2	3	5
Przemoc domowa	1	0	0
Sieroctwo	1	0	0

Źródło: OPS

IV 2. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO RODZINIE I OPIECE

W poniższej tabeli zebrano zbiorcze statystyki na temat wybranych kategorii czynów zabronionych przeciwko rodzinie i opiece w l. 2020-2022 na terenie Gminy.

Pozytywnie należy ocenić, że na przestrzeni analizowanych lat **nie wszczęto w gminie ani jednej sprawy o rozpijanie osoby małoletniej** (art. 208 k.k.), co rzecz jasna nie przesądza, że przypadki takich zachowań nie miały miejsca wśród mieszkańców Gminy.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat – globalnie rzecz ujmując - wzrosła liczba zarówno wszczętych, jak i stwierdzonych przypadków znęcania się nad rodziną oraz gróźb karalnych, a zdecydowania spadła liczba wszczętych i stwierdzonych przypadków przestępstwa uchylania się od alimentów.

Tab. 3. Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece na terenie Gminy w l. 2020-2022

		2020	2021	2022
Znęcanie się nad rodziną	Wszczęte	9	10	12
	Stwierdzone	7	6	10
	Zakończone	9	10	12
Groźba karalna	Wszczęte	5	6	7
	Stwierdzone	3	4	4
	Zakończone	5	6	6
Rozpijanie małoletniego	Wszczęte	0	0	0
	Stwierdzone	0	0	0
	Zakończone	0	0	0
Niealimentacja	Wszczęte	22	33	17
	Stwierdzone	20	28	14
	Zakończone	22	33	17

Źródło: Policja

IV 3. INTERWENCJE POLICJI

Liczba interwencji domowych podejmowanych przez Policję na terenie Gminy, jak również liczba osób doznających i stosujących przemoc domową – po widocznym spadku w 2021 r. powróciła do stanu bardzo zbliżonego do tego, z 2020 r.

Przemocy doznają niemal wyłącznie kobiety (w 2020 było to 97% ofiar, w 2021 r. 90%, a w 2023 100%). Jedynie w 2021 r. odnotowano dwa przypadki, aby poszkodowanymi przez akty przemocy domowej były osoby małoletnie.

Natomiast przemocy dopuszczają się sami tylko mężczyźni (tylko w 2020 r. było to 97%, w następnym latach 100%).

Szczególnie zwraca uwagę bardzo wysoki odsetek sprawców dopuszczających się przemocy pod wpływem alkoholu (w 2020 było to 59%, w 2021 r. 40%, a w 2023 79%).

Tab. 4. Zdarzenia związane z przemocą domową

		2020	2021	2022
Liczba interwencji domowych Policji (ogółem)		29	20	28
Liczba interwencji domowych dot. przemocy domowej		29	20	28
Liczba ofiar przemocy domowej	Ogółem	29	20	28
	Kobiety	28	18	28
	Mężczyźni	1	0	0
	Małoletni do 13 r. ż.	0	1	0
	Małoletnie 13-18 r. ż.	0	1	0
Liczba sprawców przemocy domowej	Ogółem	29	20	28
	Kobiety	1	0	0
	Mężczyźni	28	20	28
	Nieletni	0	0	0
W tym sprawcy pod wpływem alkoholu	Ogółem	17	8	22
	Kobiety	1	0	0
	Mężczyźni	16	8	22
	Nieletni	0	0	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji		0	2	0

Źródło: Policja

IV 4. NIEBIESKIE KARTY

Jednym z miarodajnych narzędzi badawczych w przypadku zjawiska przemocy domowej jest procedura „Niebieskie Karty”.

Liczba założonych Niebieskich Kart zdecydowanie zmalała w 2021 r., aby już w roku następnym czyli 2022, powrócić do poziomu sprzed dwóch lat. Z jednej strony należy to ocenić pozytywnie, ponieważ analizując całościowo - na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba założonych Niebieskich Kart nie uległa zwiększeniu. Jednocześnie powrót w 2022 r. do stanu z okresu początku epidemii Covid-19 dostarcza niepokojących wniosków. Należy zatem nadal intensywnie i wnikliwie monitorować sytuacją w gminie.

Policja jest zdecydowanie najczęściej tą instytucją, która wszczyna procedury Niebieskie Karty.

Tab. 5. Liczba założonych Niebieskich Kart w l. 2020-2022

	2020	2021	2022
OPS	1	0	7
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	1	0
Placówki służby zdrowia	0	0	0
Placówki szkolno-wychowawcze	3	1	2
Policja	33	19	28
inne	0	0	0
OGÓŁEM	37	21	37

Źródło: OPS

IV 5. DZIAŁALNOŚĆ PUNKTU INFORMACJI I WSPARCIA DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ DOMOWĄ W KRYNICY-ZDROJU

Począwszy od 2020 r. zmalała o 11% ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu, a o 25% rodzin z problemem alkoholowym, które korzystały z pomocy specjalistów zatrudnionych w Punkcie.

Zwraca mocno uwagę wysoki odsetek rodzin uwikłanych w przemoc na tle problemów z używaniem alkoholu. Aczkolwiek udział ten stale i wyraźnie maleje – w 2020 r. wynosił 88% ogólnej liczby rodzin, w 2021 – 78%, a w 2022 już 75%.

Tab. 6. Praca Punkt Informacji i Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową w Krynicy-Zdroju w l. 2020-2022

	2020	2021	2022
Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu	18	19	16
W tym rodziny z problemem alkoholowym	16	15	12

Źródło: OPS

IV 6. DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Zarządzeniem Nr 439.2020 Burmistrza Krynicy-Zdroju z dnia 23 czerwca 2020 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny. W skład zespołu interdyscyplinarnego weszli przedstawiciele:

- 1) Ośrodka Pomocy Społecznej w Krynicy-Zdroju,
  - 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynicy-Zdroju,
  - 3) Komisariatu Policji w Krynicy-Zdroju,
  - 4) Oświaty,
  - 5) Organizacji pozarządowej - Związku Emerytów i Rencistów w Krynicy-Zdroju,
  - 6) Służby zdrowia,
  - 7) Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- oraz kurator sądowy i pedagog.

Koordinacją działań Zespołu zajmuje się przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego tj. pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Krynicy-Zdroju. Zadaniem zespołu jest podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, diagnozowanie problemu przemocy domowej, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie w środowisku lokalnym informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku pozostaje od lat niezmienna, natomiast w przypadku powołanych grup roboczych (diagnostyczno-pomocowych) rysuje się tendencja malejąca.

Tab. 7. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego w l. 2020-2022

	2020	2021	2022
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba powołanych grup roboczych (nie spotkań)	52	30	37

Źródło: OPS

IV 7. INSTYTUCJE POMOCOWE

Instytucje i placówki zajmujące się na terenie Gminy Krynica-Zdrój problemem przeciwdziałania przemocy domowej i pomocy ofiarom przemocy domowej to:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy-Zdroju,
- Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu,
- Punkt Interwencji Kryzysowej dla Ofiar Przemocy domowej – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Sączu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynicy-Zdroju,
- Punkt Informacji i Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową w Krynicy-Zdroju.

V BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

V 1. CEL BADANIA I GRUPA BADANA

W drugim kwartale 2023 roku wśród mieszkańców Gminy Krynica-Zdrój zostały przeprowadzone badania ankietowe, mające na celu zidentyfikowanie podstawowych problemów społecznych. Jednym z diagnozowanych aspektów była wiedza i postawy dorosłych mieszkańców wobec zjawiska przemocy domowej.

Szczegółowe wyniki badania zostały opisane w odrębnym dokumencie „Diagnozy lokalnych problemów społecznych”, a uzyskane w ten sposób wnioski posłużyły do sformułowania celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krynica-Zdrój na lata 2023-2027 oraz niniejszego Programu.

Badania przeprowadzono na zlecenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Krynicy-Zdroju.

Badania przeprowadzono za pośrednictwem ankiety online (CAWI) przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

Pytania dotyczące skali przemocy domowej zadano grupie losowo dobranych 100 pełnoletnich mieszkańców Gminy oraz 79 uczniów z klas 4-6 szkół podstawowych i 74 uczniów z klas 7-8 szkół podstawowych.

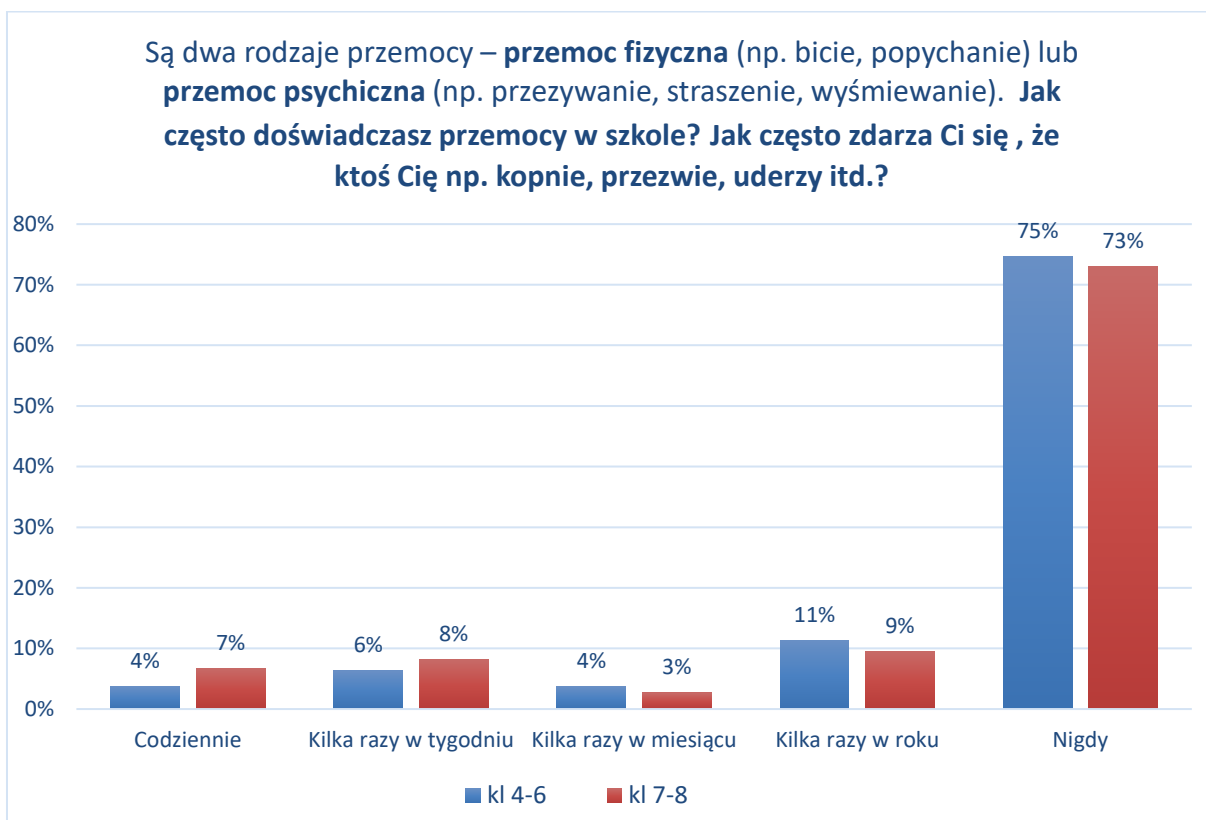
V 2. BADANIE UCZNIÓW

Uczniowie w zdecydowanej większości deklarują, że nigdy nie doznali przemocy w szkole (kl. 4-6: 75%, kl. 7-8: 73%). Oznacza to, że takie przemocowe doświadczenia

mają pozostałe 25% uczniów młodszych (kl. 4-6 SP) i więcej, bo 27% badanych uczniów klas 7-8.

W tym największa grupa badanych uczniów doznaje przemocy kilka razy rocznie (kl. 4-6: 11%, kl. 7-8: 9%).

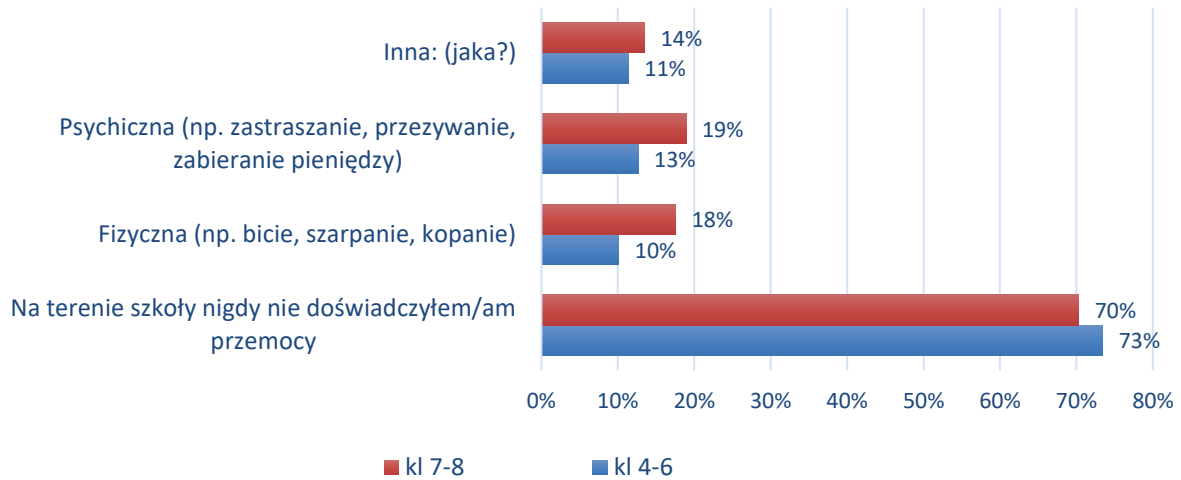

W następnym pytaniu o formy doświadczanej przemocy szkolnej otrzymano bardzo zbliżone do tych, z poprzedniego pytania oraz bardzo wysokie wskazania świadczące o tym, że uczniowie w zdecydowanej większości nie stykają się z przemocą w szkołach (kl. 4-6: 73%, kl. 7-8: 70%).

Pytanie było wielokrotnego wyboru. Jeżeli już dochodzi do aktów przemocy w szkole, to uczniowie najczęściej deklarują doświadczanie przemocy o charakterze psychicznym (kl. 4-6: 13%, kl. 7-8: 19%) i fizycznym (kl. 4-6: 10%, kl. 7-8: 18%). Różnica pomiędzy obiema tymi formami przemocy nie jest znaczna.

Za to skala przypadków przemocy wyraźnie wzrasta wraz z wiekiem.

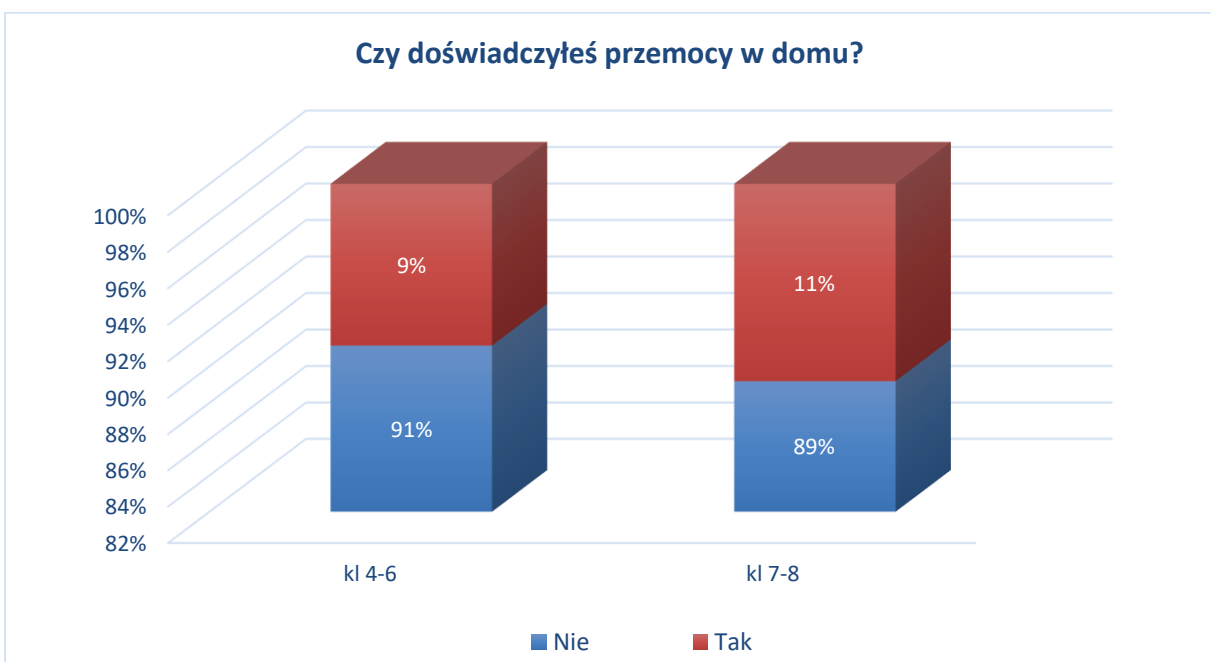
Jeśli doświadczyłeś/aś przemocy w szkole, to jakiego rodzaju to była przemoc? (wielokrotne odpowiedzi)

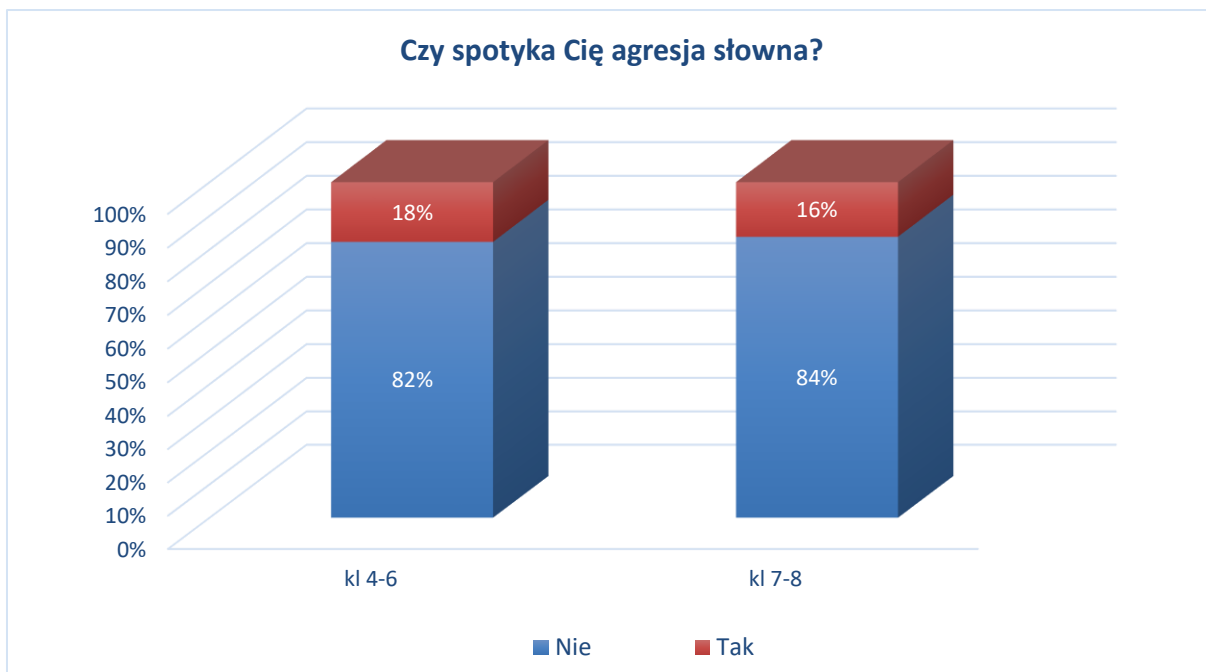

Starsi uczniowie częściej deklarują, że doznali przemocy w swoim domu (kl. 4-6: 9%, kl. 7-8: 11%). Niemniej zdecydowana większość badanych uczniów nie ma takich doświadczeń.

Dotyczy to również doznawania agresji werbalnej – nie doznało jej 82% uczniów klas 4-6 i 84% z klas 7-8.

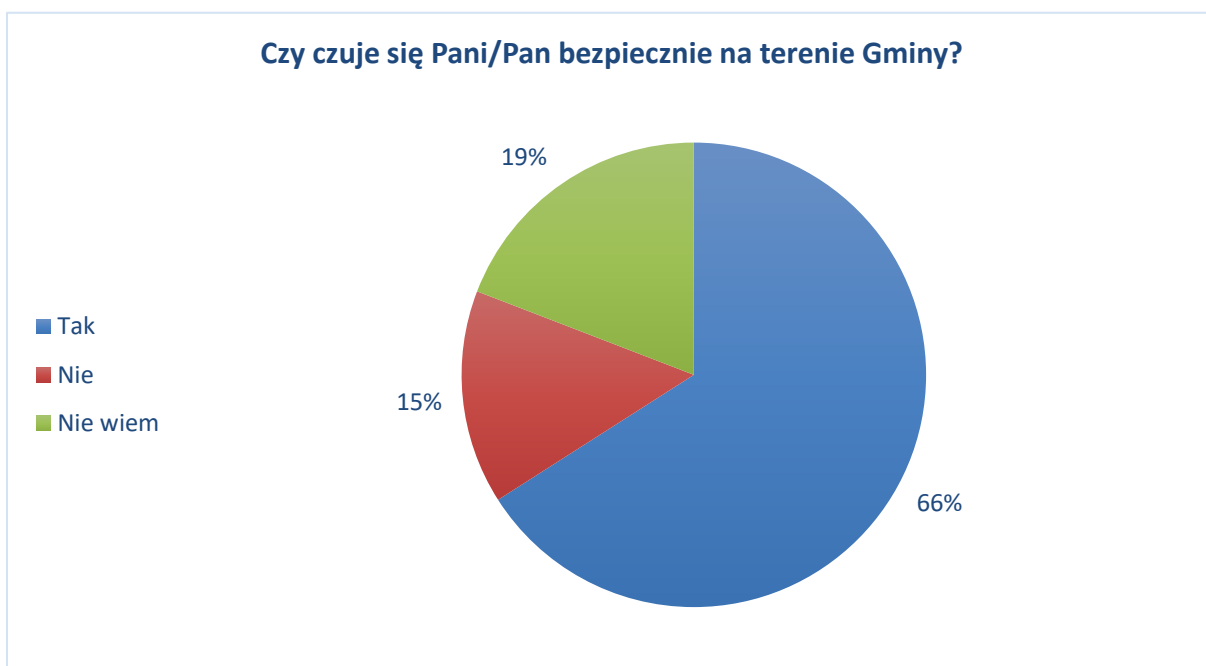
Czy doświadczyłeś przemocy w domu?

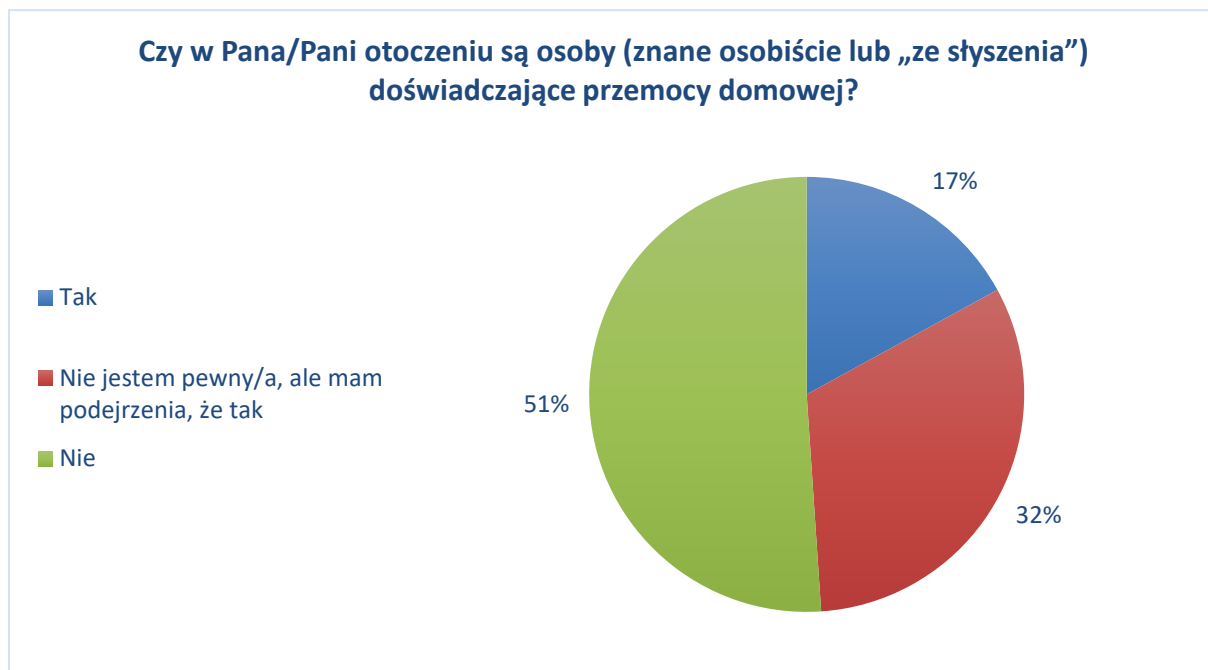
V 3. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Mieszkańcy w zdecydowanej większości deklarują, że czują się bezpiecznie na terenie Gminy Krynica (66%). 19% nie ma zdania na ten temat, a pozostałe 15% nie czuje się bezpiecznie.

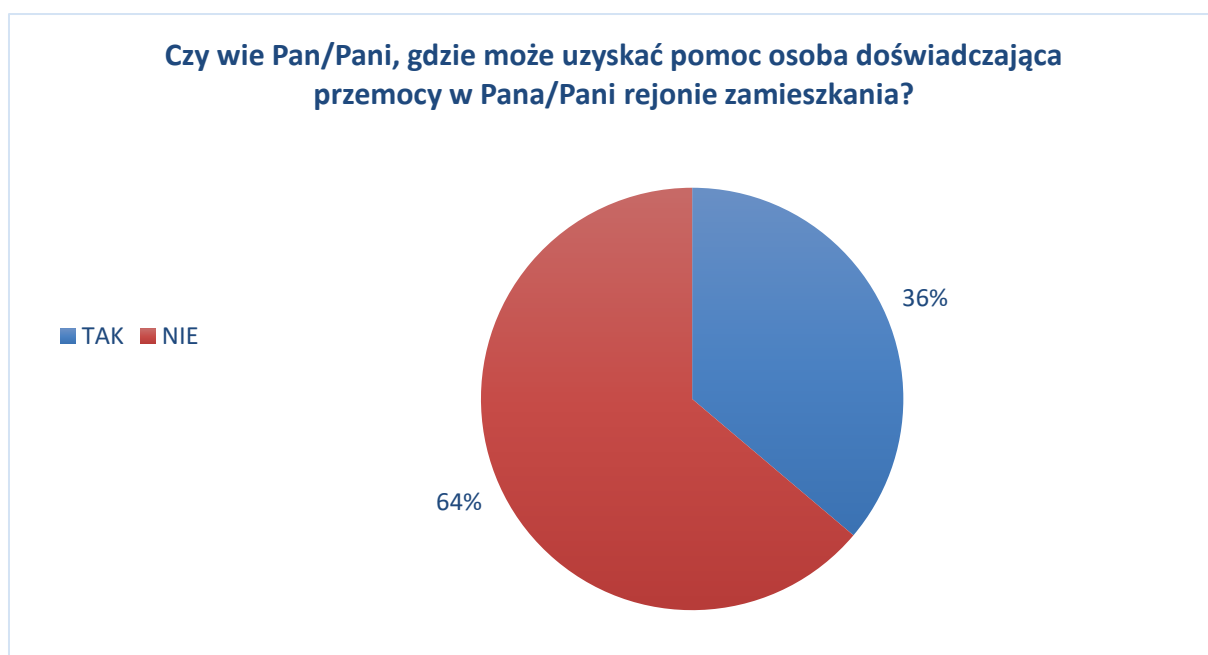

Ponad połowa badanych (51%) podaje, że nie ma wiedzy, ani z osobistych obserwacji, ani ze słyszenia, aby w ich otoczeniu były osoby doświadczające przemocy domowej.

Nie sposób przy tym nie zauważyć, że ponad 1/3 (dokładnie 32%) deklaruje, że ma podejrzenia w tym zakresie, a pozostałe 17% wprost podaje, że zna osobiście lub ze słyszenia osoby doświadczające przemocy domowej.

Respondenci w przeważającej większości nie mają wiedzy, w jakich miejscach może uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy domowej (64%).

Celem następnego pytania było wysondowanie postaw i przekonań mieszkańców Gminy co do różnych poglądów i mitów narosłych wokół przemocy domowej.

Niemal jednogłośnie, bo łącznie 98% mieszkańców uważa za zdecydowanie (64%) lub raczej nieprawdziwy (34%) pogląd o tym, że **policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych** – łącznie 98%. Istnieje przy tym drobny odsetek (2%) mieszkańców, którzy z kolei zgadzają się z tym poglądem.

Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej przemocy – z tym stereotypem nie zgodził się żaden z mieszkańców, natomiast 79% uznało go za zdecydowanie nieprawdziwy, a 21% za raczej nieprawdziwy.

Przemoc domowa to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać – mieszkańcy odrzucają ten pogląd, w tym zdaniem 64% jest on zdecydowanie nieprawdziwy, 34% raczej nieprawdziwy, a dla 2% raczej prawdziwy.

Mieszkańcy w większości podzielają pogląd, że **ofiara przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna** – dla 43% jest to raczej prawdziwe stwierdzenie, a dla 44% zdecydowanie prawdziwe. Jest przy tym zauważalna grupa (13%) mieszkańców, którzy raczej nie zgadzają się z tym poglądem.

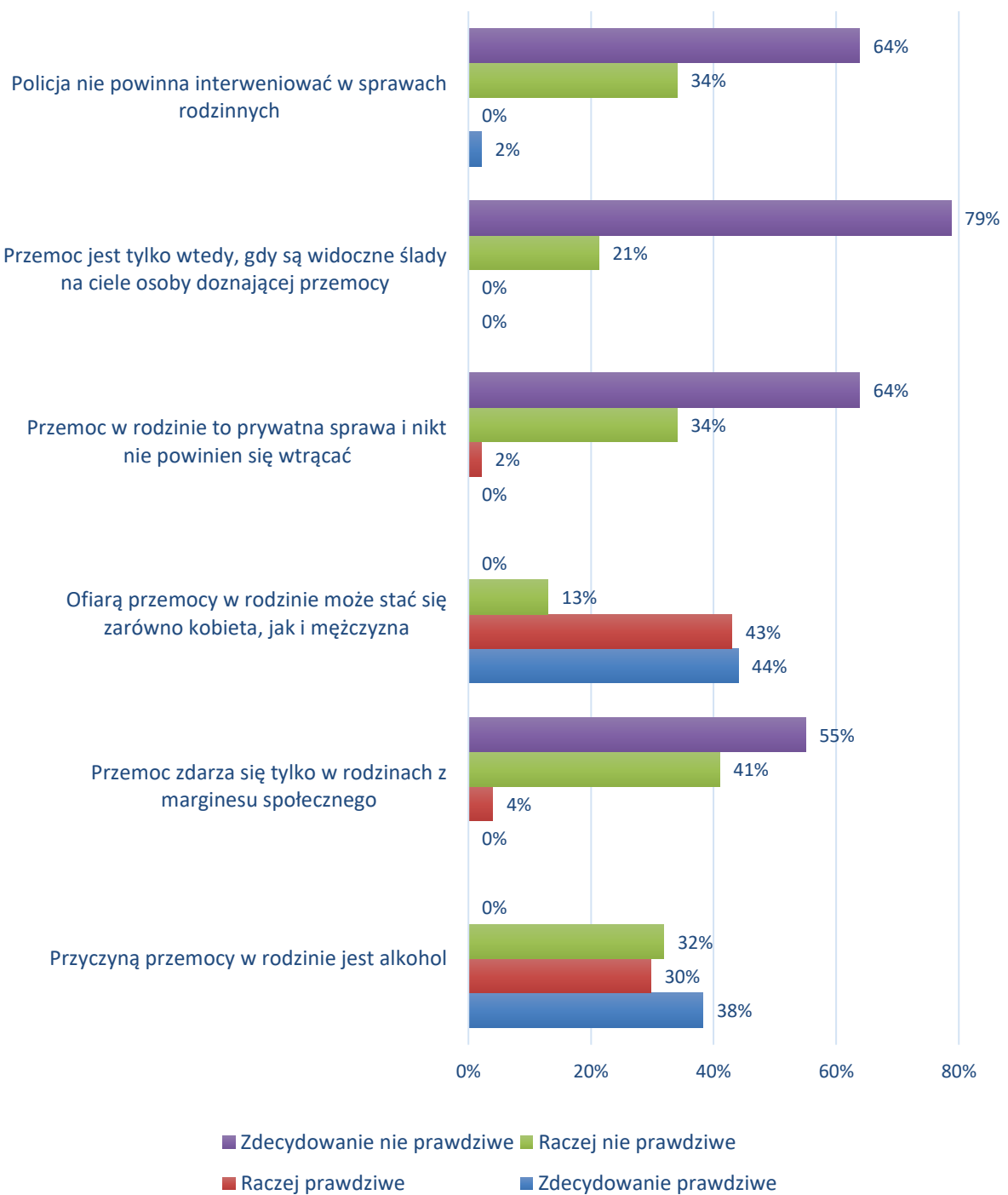
Mieszkańcy niemal jednogłośnie odrzucają stereotyp o tym, że **przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego** (neguje to łącznie 96% respondentów, w tym ponad połowa -55%- uważa takie stwierdzenie za zdecydowanie nieprawdziwe, a 41% za raczej nieprawdziwe). Zdaniem pozostałych 4% badanych jest to pogląd raczej prawdziwy.

Mieszkańcy wyrazili najbardziej wyrównane opinie co do tego, że **przyczyną przemocy domowej jest alkohol**. Zdaniem 32% jest to pogląd raczej nieprawdziwy, dla 30% raczej prawdziwy, a dla pozostałych 38% zdecydowanie prawdziwy. Zatem łącznie większość, bo 68% akceptuje pogląd, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol.

Mieszkańcy w przeważającej większości nie ulegają zatem złudnym stereotypom na temat przemocy domowej.

Szczegółowy rozkład odpowiedzi mieszkańców zaprezentowano na poniższym wykresie.

Czy uważa Pan/Pani poniższe twierdzenia za prawdziwe?

W następnym pytaniu poproszono respondentów o wyrażenie opinii na temat podanych stwierdzeń dotyczących stylu wychowywania dzieci.

Mieszkańcy w większości, aczkolwiek nie przeważającej (łącznie 57%), uznają, że **bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców**. Oznacza to, że pozostałe aż 43% jest przeciwnego zdania, w tym najwięcej, bo 34%, raczej nie zgadza się z tym stwierdzeniem, a 9% zdecydowanie się nie zgadza.

Zdecydowana większość badanych nie podziela poglądu o tym, że **Łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową** – łącznie 81%, w tym 38% nie zgadza się w sposób zdecydowany, a największy odsetek, bo 43% raczej nie zgadza się.

O wiele bardziej jednoznacznie mieszkańcy wypowiadają się na temat stereotypu, jakoby **kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości** - ten pogląd neguje 94% mieszkańców.

Stosowanie kar fizyczny powinno być zakazane prawem w opinii większości (łącznie 64%) respondentów. W tym 36% raczej się zgadza z tym postulatem, a 28% zdecydowanie się zgadza. Pozostałe 36% badanych jest odmiennego zdania, w tym 30% raczej nie akceptuje takich poglądów.

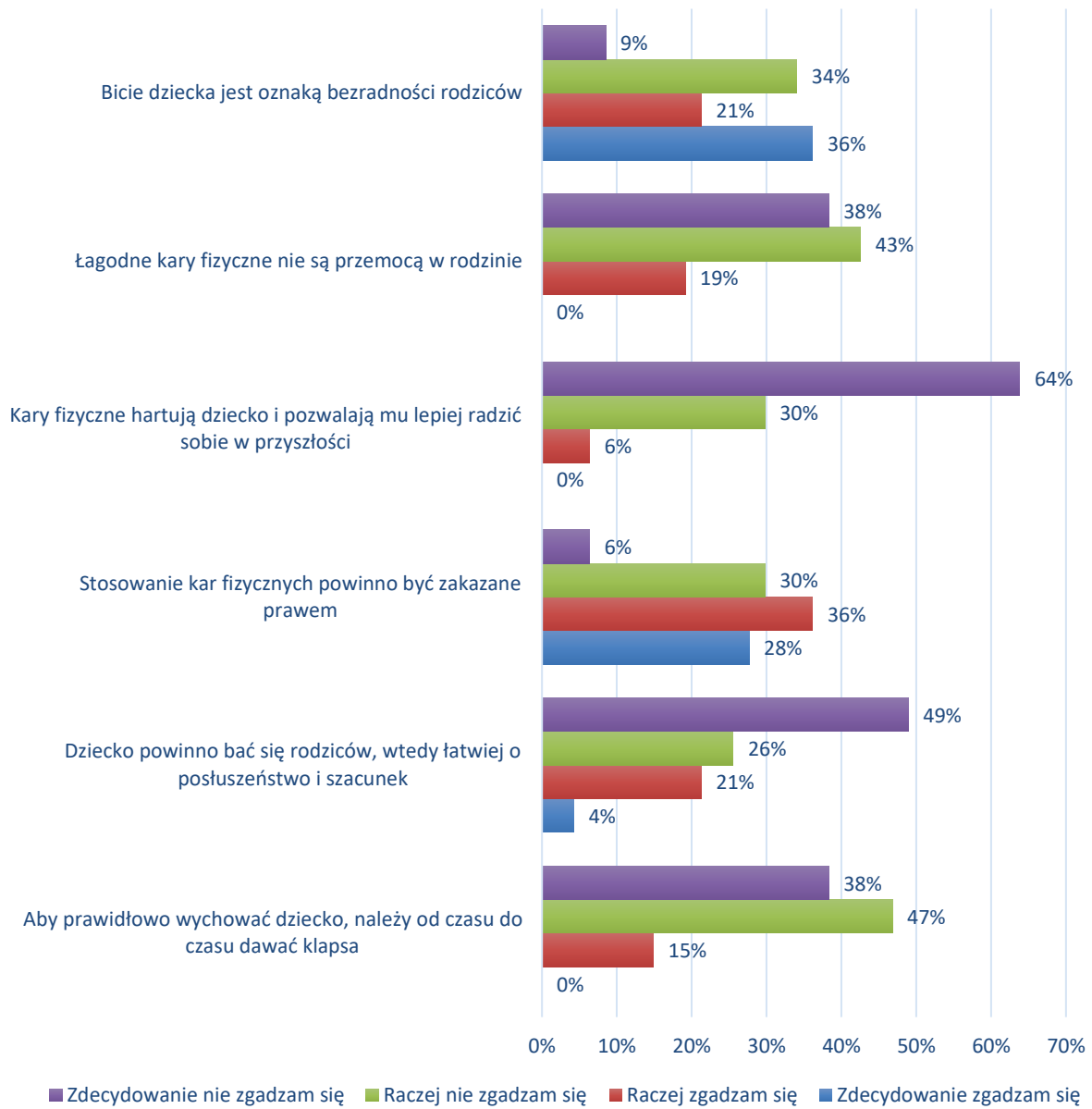
Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek – 75% mieszkańców nie zgadza się z takim stwierdzeniem, w tym blisko połowa (49%) w sposób zdecydowany.

Dominująca większość mieszkańców nie uważa, że **aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dać mu klapsa** (w sumie 85% odrzuca klapsa jako metodę wychowawczą, w tym 38% zdecydowanie, a 47% raczej).

Szczegółowy rozkład odpowiedzi mieszkańców zaprezentowano na poniższym wykresie.

Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi twierdzeniami dotyczącymi wychowania dzieci?

VI ANALIZA SWOT

Aby zaprojektować efektywny zakres działań pomocowych w celu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Krynica-Zdrój, należy dokonać oceny występujących w Gminie czynników zewnętrznych i wewnętrznych, które mogą oddziaływać na realizację celów Programu. Posłużono się adekwatną metodą oceny w postaci tzw. analiza SWOT. Jest to jedna z bardziej popularnych technik analizy strategicznej, w której są poddawane analizie takie czynniki jak:

- **mocne strony** – faktory wewnętrzne odróżniające pozytywnie badaną działalność od działalności prowadzonej przez inne podmioty w tym samym przedmiocie i regionie,
- **slabe strony** – faktory wewnętrzne wpływające na ograniczenia w rozwoju analizowanej działalności,
- **szanse** - uwarunkowania, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne, które przy umiejętnym wykorzystaniu mogą wpłynąć pozytywnie na rozwój danego rodzaju działalności,
- **zagrożenia** – tendencje, procesy i zjawiska w otoczeniu, które mogą stanowić bariery lub utrudnienia w funkcjonowaniu Gminy w analizowanym obszarze.

Tab. 8. Analiza SWOT w zakresie występowania i przeciwdziałania zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Krynica-Zdrój

Mocne strony	Slabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zaplecze kadrowe i instytucjonalne, ➤ dostęp do nieodpłatnej pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej i pedagogicznej na terenie Gminy, ➤ aktywna postawa władz Gminy w podejmowaniu działań na rzecz członków wspólnoty lokalnej - opracowanie oraz wdrażanie programów profilaktycznych i pomocowych, ➤ doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, ➤ prowadzone działania profilaktyczne, ➤ możliwość skorzystania przez mieszkańców Gminy ze wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyuczona bezradność rodzin uwikłanych w zjawisko przemocy, ➤ negatywne stereotypy osób i środowisk uwikłanych w przemoc, ➤ brak na terenie Gminy organizacji pozarządowych sprofilowanych na przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy domowej, ➤ brak na terenie Gminy grup wsparcia i grup samopomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, ➤ niska wiedza mieszkańców na temat miejsc świadczących pomoc ofiarom przemocy, ➤ niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, spotkaniach grup wsparcia

<p>specjalistów w Ośrodku Pomocy Kryzysowej oraz w Punkcie Informacji i Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową w Krynicy-Zdroju.</p>	<p>i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencje społeczne</p>
<p style="text-align: center;">Szanse</p>	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wzmocnienie interdyscyplinarnej współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, ➤ możliwość pozyskania środków finansowych w ramach ogłaszanych programów i konkursów, ➤ korzystanie w większym stopniu z potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, ➤ wzrost świadomości społecznej i wiedzy na temat prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo- wychowawczej przez rodziny, ➤ upowszechnianie w środowisku lokalnym informacji na temat instytucji udzielających pomocy i wsparcia rodzinom uwikłanym w zjawisko przemocy domowej, ➤ dalsze doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, ➤ systematyczne monitorowanie sytuacji w rodzinach oraz wczesne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej, ➤ dobrowolny udział sprawców przemocy domowej w programach korekcyjno- edukacyjnych i psychologiczno- terapeutycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ negatywny wpływ epidemii COVID-19 na wiele aspektów życia społeczno- gospodarczego. ➤ istniejące stereotypy na temat przemocy domowej, ➤ erozja autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych - rozpad związków (rozwoły, separacje, emigracja zarobkowa), ➤ zaniechanie emocjonalne dziecka - małe zainteresowanie po stronie rodziców problemami dzieci i sposobami spędzania przez nie czasu wolnego, ➤ bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych rodzin, ➤ współwystępowanie zjawisk patologicznych, jak alkoholizm i inne uzależnienia oraz przemoc domowa, ➤ brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach ryzykownych i kryzysowych.

Źródło: opracowanie własne

VII CELE, DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

VII. 1 GŁÓWNY CEL PROGRAMU

Eliminowanie występowania przypadków przemocy domowej oraz wzrost skuteczności antyprzemocowych działań prewencyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych w Gminie Krynica-Zdrój.

VII. 2. CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

Przyjęty cel ogólny ma charakter nadrzędny, a dla jego urzeczywistnienia przyjęto cztery cele szczegółowe:

CEL SZCZEGÓŁOWY I:

Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej

CEL SZCZEGÓŁOWY II:

Zapewnienie skutecznej pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny

CEL SZCZEGÓŁOWY III:

Rozwój interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie

CEL SZCZEGÓŁOWY IV:

Pogłębienie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracowników z instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia

W poniższej tabeli przedstawiono cele szczegółowe (operacyjne), które zaplanowano do realizacji w ramach przyjętego celu głównego. Do każdego z tych celów przypisane zostały zadania, sposób i wskaźniki realizacji oraz monitoringu, a także przestrzenie czasowe do realizacji zadań.

Tab. 9. Cele szczegółowe Programu i Harmonogram działań

CEL SZCZEGÓŁOWY I: Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej			
Zadanie	Sposób realizacji	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Rozpowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy i podmiotach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej 2. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów w zakresie różnych form zjawiska przemocy domowej	Umieszczenie na stronach internetowych i tablicach ogłoszeń informacji o zjawisku przemocy	od 2024 do 2028 dwa razy w roku (maj-czerwiec) i (wrzesień-październik)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba lokalnych placówek i instytucji rozpowszechniających materiały edukacyjno-informacyjne na temat przemocy domowej, • liczba zorganizowanych kampanii, • liczba podjętych działań • rodzaj podjętych działań • liczba uczestników
	Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy domowej	od 2024 do 2028 dwa razy w roku (marzec) i (grudzień)	
	Utworzenie i bieżące aktualizowanie banku informacji o jednostkach i służbach zajmujących się problemem przeciwdziałania przemocy domowej i pomocy ofiarom przemocy	Od 2024 na bieżąco	
	Utrzymanie telefonu zaufania	Od 2024 na bieżąco	
	Realizacja programów profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej	Od 2024 na bieżąco	
	Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania pozytywnych relacji wśród jej członków.		
	Upowszechnianie wiedzy nt. zagrożeń cyberprzemocą i ze strony innych form nielegalnego działania za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej (hacking, kradzież danych, trolling itd.)		

CEL SZCZEGÓŁOWY II:
Zapewnienie skutecznej pomocy osobom uwięzonym w przemoc domową z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny

Zadanie	Sposób realizacji	Termin realizacji	Wskaźniki
1. Zapewnienie zintegrowanych i skoordynowanych działań w celu szybszego i bardziej efektywnego zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemoc domowej oraz zatrzymania przemocy	Praca z osobami i rodzinami z grupy ryzyka, w tym w szczególności zapewnienie wsparcia psychologicznego, medycznego, prawnego terapeutycznego, prawnego, socjalnego i organizacja schronienia	Od 2024 na bieżąco	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, • liczba opracowanych planów pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”, • liczba powołanych grup d.-p., • liczba rodzin i osób objętych pomocą i wsparciem w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”, • liczba osób umieszczonych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
	Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy	Od 2024 na bieżąco	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych monitoringiem • liczba przeprowadzonych monitoringów
2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.	Informowanie osób stosujących przemoc domową o dostępnych formach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej,	Od 2024 na bieżąco	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób
	Wystąpienie do prokuratora z wnioskiem o zastosowanie właściwych środków zapobiegawczych	Od 2024 na bieżąco	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zastosowanych środków zapobiegawczych
	Wdrażania procedury Niebieskie Karty	Od 2024 na bieżąco	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wszczętych i zakończonych procedur • liczba osób/rodzin objętych procedurą
	Kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym	Od 2024 na bieżąco	<ul style="list-style-type: none"> • liczba skierowań • liczba uczestników • liczba zawiadomień o wykroczeniu z art. 66c k.w.

	Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi lub doświadczającymi przemocy domowej	Od 2024 na bieżąco	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych rozmów • liczba osób
	Prowadzenie rozmów interwencyjno-motywacyjnych z rodzicami/opiekunami stosującymi przemoc wobec dzieci		

CEL SZCZEGÓŁOWY III

Rozwój interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Krynica-Zdrój

Zadanie	Sposoby realizacji	Harmonogram	Wskaźniki
Analiza skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy	- Badanie desk research	Od 2024 do 2028 (marzec)	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba prowadzonych procedur NK • liczba osób objętych procedurą NK • liczba rodzin objętych procedura NK • liczba posiedzeń ZI, • Liczba powołanych grup d.-p.,
Prowadzenie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w Gminie Krynica-Zdrój		Od 2024 do 2028 działania ciągłe	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podjętych działań • rodzaj podjętych działań • liczba osób i rodzin korzystających objętych działaniami

CEL SZCZEGÓŁOWY IV

Pogłębienie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracowników z instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia

Zadanie	Sposoby realizacji	Harmonogram	Wskaźniki
Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy domowej	Udział osób zajmujących się problemami przemocy domowej w Szkoleniach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy dom.	Od 2024 do 2028 działania ciągłe	<ul style="list-style-type: none"> •liczba zrealizowanych szkoleń i innych działań edukacyjnych, •liczba przeszkolonych osób, •tematyka szkoleń
	Organizowanie szkoleń dla członków ZI oraz GDP	Od 2024 do 2028 działania ciągłe	

VIII REALIZATORZY, UCZESTNICY, PRZEWIDYWANE EFEKTY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

VIII. 1. REALIZATORZY

Realizacji celów Programu służy ciągła współpraca prowadzona pomiędzy organami administracji, instytucjami, organizacjami i innymi podmiotami.

Za realizację poszczególnych zadań są odpowiedzialne w zakresie odpowiadającym ich celom ustawowym:

- Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy-Zdroju,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Sączu,
- Komisariat Policji w Krynicy-Zdroju,
- SPZOZ Szpital im. dr. Józefa Dietla w Krynicy-Zdroju,
- Sąd Rejonowy w Nowym Sączu z siedzibą w Muszynie,
- Prokuratura Rejonowa w Muszynie,
- Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Nowym Sączu filia w Krynicy-Zdroju,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,

VIII 2. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej skierowany jest przede wszystkim do:

- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- przedstawicieli władz lokalnych,

- przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi, Policji, instytucji wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, kościołów i związków zawodowych, organizacji pozarządowych,
- mieszkańców Gminy Krynica-Zdrój, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem przemocy.

VIII. 3 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania realizowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 finansowane będą z budżetu Gminy Krynica-Zdrój oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

VIII 4. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Realizacja Programu będzie systematycznie monitorowana. W ramach monitoringu systematycznie gromadzone będą dane dotyczące realizacji celów programu, co umożliwi ocenę postępu jego realizacji. Uzyskane informacje będą służyć sprawdzeniu efektywności i skuteczności działań Programowych. Umożliwi to bieżąca ocena realizacji zaplanowanych działań jak również pozwoli na wprowadzenie modyfikacji i korekt w sytuacji pojawienia się istotnych zmian w obszarze społecznym.

Źródłami informacji o realizacji Programu będą:

- dokumentacja prowadzona przez Zespół Interdyscyplinarny,
- dane statystyczne pozyskiwane od instytucji i organizacji współpracujących w realizacji programu,
- listy obecności, protokoły ze spotkań osób zaangażowanych w realizację programu,
- potwierdzenia dot. kolportażu materiałów edukacyjno-informacyjnych, wydruki materiałów publikowanych za pośrednictwem Internetu, wycinki prasowe,
- programy, konspekty szkoleń; kopie zaświadczeń, certyfikatów itp. potwierdzające ukończenie szkoleń,

Program będzie podlegał ewaluacji w oparciu o informacje zebrane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy-Zdroju podczas jego monitoringu. Ewaluacja Programu powinna dostarczyć odpowiedzi, jaka jest jego skuteczność i efektywność. Musi określać, czy cele projektu są odpowiednie w stosunku do zmian potrzeb zmieniającej się rzeczywistości jak również określać do jakiego stopnia oddziaływanie Programu przyczyniło się do osiągnięcia jego celu głównego, celów szczegółowych i czy spełnia oczekiwania odbiorców Programu.

VIII 5. PRZEWIDYWANE REZULTATY

- Redukcja skali występowania przemocy domowej i zapobieganie eskalacji przemocy w danej rodzinie,
- Poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin zamieszkujących gminę,
- Polepszenie komfortu i warunków życia mieszkańców Gminy,
- Usprawnienie systemu pomocy osobom uwikłanym w zjawisko przemocy,
- Profesjonalizacja pomocy dla osób uwikłanych w przemoc domową,
- Zwiększenie adekwatności i skuteczności podejmowanych działań pomocowych,
- Zapewnienie komfortu socjalnego i psychologicznego osobom i rodzinom dotkniętym przemocą
- Podwyższenie kapitału kompetencji kadr przeciwdziałających przemocy domowej
- Wzrost świadomości mieszkańców i zmiana postaw społecznych wobec zachowań przemocowych,
- Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- Zapewnienie warunków do rozwoju właściwych relacji w rodzinie zgodnie z zasadami dialogu międzypokoleniowego
- Utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych.